

Pvm/Datum/Date

24.11.2025

Dnro/Dnr/DNo

6446/00.00.01.00.02/2025

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Maa- ja metsätalousvaliokunnan pyyntö asiantuntijan kuulemisesta ja asiantuntijalausunnon toimittamisesta asiassa U 53/2025vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission asetusehdotuksesta ”Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028-2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta”, jatkossa kumppanuusrahastoasetus (NRP-asetus), ja komission asetusehdotuksesta ”Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä unionin ohjelmia ja toimintaa koskevien muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta”, jatkossa tuloksellisuusasetus

TEEMA: Maatalous

Ruokaviraston asiantuntijalausunto asiassa U 53/2025 vp

Ruokavirasto on vastaanottanut eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan pyynnön asiantuntijan kuulemisesta ja kirjallisen asiantuntijalausunnon antamisesta. Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiassa ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa:

Kumppanuusrahastoasetuksessa säädetään keskeisistä tukitoimenpiteisiin vaikuttavista asioista, kuten viljelijän määritelmästä, jäsenvaltion velvollisuuksista unionin taloudellisten etujen suojelemissa, vastuullisen tilanhoidon vaatimusten valvonnasta sekä yhdennetylle hallinto- ja valvontajärjestelmälle asetetuista vaatimuksista.

Kumppanuusasetuksessa on viljelijän määritelmä, jota on avattava tarkemmin. Määritelmä ei ole myöskään riittävän kattava. Se ei sisällä esim. luonnollisten henkilöiden ryhmiä. Asetuksessa on määritetty myös maataloustoiminta, joka sisältää myös maatalousmaan ylläpidon. Näkisimme tärkeämmäksi määritellä aktiivisen ruuantuotannon kuin aktiiviviljelijän määritelmää koskevan lisäyksen asetukseen.

Jos tuenhakija on valittu tukihakemusta tai maksupyyntöä koskevaan paikalla tehtävään tarkastukseen, jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan ja asiaan liittyvät

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihe)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

Pvm/Datum/Date

24.11.2025

Dnro/Dnr/DNo

6446/00.00.01.00.02/2025

riskit huomioon ottaen oltava valitsematta kyseistä tuenhakijaa uuteen tarkastukseen ja tarkastus- ja valvontaotokseen myöhemmin samana vuonna, paitsi jos olosuhteet edellyttävät useampaa kuin yhtä paikan päällä tehtävää tarkastusta unionin taloudellisten etujen tehokkaan suojaamisen varmistamiseksi. Tällä säännöksellä ei alenneta tarkastusten tasoa. Käytännössä tämä asetuksen määritelmä ei mahdollista muutosta paikalla tehtävien valvontaotantojen suorittamiseen.

Kumppanuusasetuksen 62 artiklassa määritetään vastuullisen tilanhoidon seuraamusrajat. Vähennys on pääsääntöisesti 3 prosenttia tukien kokonaismäärästä. Jos kyseessä on tahallinen noudattamatta jättäminen, vähennyksen on oltava vähintään 15 prosenttia kyseisten tukien määrästä. Seuraamusrajoja tulisi lieventää. Vastuullisen tilanhoidon lakisääteisten vaatimusten valvonta toteutetaan substanssivalvontojen kautta. Substanssivalvonnat eivät tällä hetkellä kata kaikkia vaadittuja osa-alueita ja tiedonkulku eri viranomaisten järjestelmien välillä pitäisi saada toimimaan sujuvasti.

Rahoitusoikaisumenettelyistä säädetään asetuksessa ja tarkemmista kiinteämääräisistä oikaisuprosenteista säädetään asetuksen liitteessä. Ennen rahoitusoikaisua koskevan päätöksen tekemistä komissio ilmoittaa jäsenvaltiolle päätelmistään ja antaa sille mahdollisuuden esittää huomautuksensa komission arviosta kahden kuukauden kuluessa. Nykyinen menettely on sisältänyt myös kahdenväliset neuvottelut vastineen jälkeen, joten jäsenmaalla näyttäisi olevan vähemmän vaikutusmahdollisuuksia rahoitusoikaisun määrään. Rahoitusoikaisut jäsenmaalle ovat alkaen 5 % maksuosuudesta. Rahoitusoikaisuprosentteihin tulisi saada myös alemmat % tasot kuten esim. 0,5, 1, 2, 3 %. Korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseen tulee olla myös riittävästi aikaa.

Komission ehdotuksessa artiklan 70 kohdat 6 ja 7 laajentavat nykyistä IACS-järjestelmää ympäristö- ja ilmastotavoitteiden seurantaan uuden Environmental Land Management System (ELMS) -järjestelmän avulla. ELMS:n tarkoituksena on varmistaa tukien kohdentaminen EU:n vihreän siirtymän tavoitteiden mukaisesti ja tuottaa tietoa raportointiin ja valvontaan. ELMSin tarkoituksena on tuottaa viljelijälle tietoa tilan vaatimusten toteutumisesta sekä myöhemmin rikastaa tietoa esim. sää- ja maaperätiedolla auttaen tilaa päätöksenteossa.

ELMS:n toteutus vaatii merkittäviä investointeja IT-infrastruktuuriin, dataintegraatioon ja henkilöstön osaamiseen. Uudet prosessit tietojen validointiin ja raportointiin lisäävät työmäärää. Jos tekniset vaatimukset ovat liian yksityiskohtaisia tai muuttuvat usein, hallinnollinen taakka kasvaa ja tukien hallinnan luotettavuus voi vaarantua.

Pvm/Datum/Date

24.11.2025

Dnro/Dnr/DNo

6446/00.00.01.00.02/2025

Komission tulee varmistaa riittävä EU-tason rahoitus tekniseen tukeen ja järjestelmän kehittämiseen. Täytäntöönpanosäädösten on oltava selkeitä ja realistisia. ELMS:n tulee olla yhteentoimiva nykyisten IACS-komponenttien kanssa ja hyödyntää olemassa olevia tietovirtoja. Vaiheittainen käyttöönotto ja pilottivaihe ovat välttämättömiä hallinnollisen riskin hallitsemiseksi. Raportointivaatimusten ja teknisten vaatimusten on oltava yksinkertaistettuja ja yhteensopivia nykyisten järjestelmien kanssa.

Ruokavirasto toivoo, että neuvotteluissa varmistetaan EU-rahoitus ja tekninen apu ELMS:n toteutukseen, realistinen aikataulu ja siirtymäkausi sekä selkeät ja yksinkertaistetut vaatimukset, jotka eivät lisää hallinnollista taakkaa kohtuuttomasti.

ELMS tukee EU:n vihreän siirtymän tavoitteita ja helpottaa toimeenpanon seuranta, mutta sen toteutus ei saa vaarantaa tukien hallinnan luotettavuutta eikä aiheuttaa kohtuutonta kustannusta jäsenvaltioille. Suomen tavoitteena tulee olla varmistaa, että järjestelmä toteutetaan kustannustehokkaasti ja hallinnollisesti kestävällä tavalla.

Kumppanuusasetuksen olisi mahdollistettava paremmin hallinnoinnin yksinkertaistaminen ja keventäminen myös jäsenvaltioissa.